

รายละเอียดมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (มคอ. ๓)
รายวิชา ๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตหนองคาย/คณะสังคมศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก (Vinaya Pitaka)
๒. จำนวนหน่วยกิต ๒ (๒ - ๐ - ๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา รัฐศาสตรบัณฑิต หมวดวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา กลุ่มวิชาภาษาบาลีและพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ / ชั้นปีที่ ๑
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระวินัยปิฎก สามารถวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่สำคัญในคัมภีร์มหาวิงค์ ภิกขุณีวิงค์ มหาวรรค จุลวรรค และปริวาร โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ รวมทั้งสามารถนำหลักวินัยที่ได้รับจากการศึกษาพระวินัยปิฎกไปปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม
๒. วัตถุประสงค์ หลังเรียนจบรายวิชานี้แล้ว ผู้เรียนสามารถ ๑. อธิบายประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระวินัยปิฎก ได้ ๒. สามารถวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่สำคัญในคัมภีร์มหาวิงค์ ภิกขุณีวิงค์ มหาวรรค จุลวรรค และปริวารได้

๓. สามารถประยุกต์หลักวินัยที่ได้รับจากการศึกษาพระวินัยปิฎกไปปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม   ๔. เห็นคุณค่าของพระวินัยปิฎกในฐานะหลักการสำคัญของพระพุทธศาสนา   ๕. เกิดความสำนึกที่จะดำรงคุณค่าของพระวินัยในฐานะการปฏิบัติตนตามพระธรรมวินัย
๓. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา   ๑. ดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักวินัย   ๒. เปลี่ยนแปลงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักฐานเชิงประจักษ์ตามหลักวินัย   ๓. ใช้หลักการตามพระวินัยเป็นเครื่องมือในการสอนและวิเคราะห์จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระวินัยปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่สำคัญในคัมภีร์มหาวิงค์ ภิกขุณีวิงค์ มหาวรรค จุลวรรค และปริวาร โดยอาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระวินัยปิฎก			
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ หรือ ส่วนงาน - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรม จริยธรรม
๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา   ● ๑) มีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ● ๒) มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ มีวินัย ○ ๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีของมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ○ ๔) เห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ● ๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ ศาสนาพระพุทธศาสนา
๑.๒ วิธีการสอน   บรรยายพร้อมยกตัวบททางพระวินัยและตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางวินัยและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องใน

การศึกษาพระวินัยปิฎก   - วิเคราะห์หลักวินัยและอภิปรายกลุ่ม - กำหนดให้นิสิตหาตัวอย่างพระวินัยที่เกี่ยวข้อง - กำหนดเนื้อหาสาระจากคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง
๑.๓ วิธีการประเมินผล   - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
๒. ความรู้   ● ๑) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา ○ ๒) ใช้ความรู้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล ● ๓) มีความรู้ในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิต ○ ๔) มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและสากล ○ ๕) สามารถเข้าใจความก้าวหน้าของความรู้และงานวิจัยในปัจจุบัน
๒.๒ วิธีการสอน   บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน
๒.๓ วิธีการประเมินผล   - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค
๓. ทักษะทางปัญญา
๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา   ● ๑) สามารถสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ ทำความเข้าใจ นำไปประยุกต์ ○ ๒) สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบมีเหตุผล อ้างอิงได้ ● ๓) สามารถประยุกต์ความรู้ และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
๓.๒ วิธีการสอน   - มอบหมายให้นิสิตค้นคว้าข้อมูลแล้วนำเสนอผลการศึกษา - อภิปรายกลุ่ม - วิเคราะห์กรณีศึกษาจากการละเมิดพระวินัยในสังคมปัจจุบัน - การสะท้อนแนวคิดจากการประพฤติ
๓.๓ วิธีการประเมินผล   - สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือวิเคราะห์แนวคิดหลักวินัยที่เกี่ยวข้องกับพระวินัยปิฎก - การนำเสนอการวิเคราะห์กรณีศึกษา

๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	
๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา	
● ๑) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ● ๒) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำและผู้ติดตาม ○ ๓) มีมนุษยสัมพันธ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ○ ๔) มีความสามารถในการบริหารจัดการ	
๔.๒ วิธีการสอน	
- จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา เช่น การละเมิดพระวินัยของพระสงฆ์ในปัจจุบัน - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรือ อ่านบทความงานวิจัย ทบความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา - การนำเสนอรายงาน	
๔.๓ วิธีการประเมินผล	
- ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ / พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง (รายงานสรุปรวมยอดความรู้)	
๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	
5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา	
○ ๑) มีทักษะในการใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสาร ○ ๒) มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสาร ● ๓) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสืบค้นฯ	
๕.๒ วิธีการสอน	
อภิปราย มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	
๕.๓ วิธีการประเมินผล	
- การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี - การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย - รายงาน	

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพระวินัยปิฎก ความเป็นมาของพระวินัยปิฎก	๒	บรรยาย และการใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงจันทร์เพชร

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	ความสำคัญของพระวินัยปิฎก			
๒	ความหมายของพระวินัยปิฎก โครงสร้างของพระวินัยปิฎก	๒	บรรยาย และการใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๓	คัมภีร์มหาวิงค์ ความเป็นมาของสิกขาบท การวิเคราะห์สาระสำคัญในคัมภีร์มหาวิงค์ ภาค ๑	๒	บรรยาย และการใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๔	การวิเคราะห์สาระสำคัญในคัมภีร์มหาวิงค์ ภาค ๒	๒	บรรยาย และการใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๕.	คัมภีร์ภิกขุณีวิงค์ ความเป็นมาของภิกขุณีวิงค์การวิเคราะห์ สาระสำคัญในคัมภีร์ภิกขุณีวิงค์	๒	บรรยาย และการใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๖.	การเปรียบเทียบสิกขาบทระหว่างคัมภีร์มหา วิงค์กับคัมภีร์ภิกขุณีวิงค์	๒	บรรยาย และการใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๗.	คัมภีร์มหาวรรค ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคัมภีร์มหาวรรคและ การศึกษาสาระสำคัญในคัมภีร์มหาวรรค ภาค ๑	๒	บรรยาย และการใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๘	สอบกลางภาค	๒	-	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๙	สาระสำคัญในคัมภีร์มหาวรรค ภาค ๒	๒	บรรยาย และการใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๑๐	คัมภีร์จุลวรรค ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจุลวรรคการศึกษา สาระสำคัญในคัมภีร์จุลวรรค ภาค ๑	๒	บรรยาย การยกตัวอย่าง และ การใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๑๑	การศึกษาสาระสำคัญในคัมภีร์จุลวรรค ภาค ๒	๒	บรรยาย และการใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๑๒	คัมภีร์ปริวาร ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคัมภีร์ปริวาร ลักษณะการถาม – ตอบในคัมภีร์ปริวาร	๒	บรรยาย และการใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๑๓	ทักษะเกี่ยวกับคัมภีร์ปริวาร	๒	บรรยาย การยกตัวอย่าง และ การใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๑๔	คุณค่าของพระวินัยปิฎกต่อสังคมไทย -คุณค่าด้านหลักคำสอน ประวัติศาสตร์ พระพุทธศาสนาและสังคมไทย	๒	บรรยาย การยกตัวอย่าง และ การใช้สื่อ power point	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๑๕	การนำเสนอรายงานของนิสิต	๒	นิสิตนำเสนองาน	ทองคำ ดวงชั้นเพชร
๑๖	สอบปลายภาค	๒		

๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	วิธีการประเมินผล	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	ด้านคุณธรรม จริยธรรม ข้อ ๑, ๒, ๕	การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน รายงานกลุ่ม	ตลอดภาค การศึกษา	๕%
๒	ด้านความรู้ ข้อ ๑, ๓	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๘ ๑๖	๕๕%
๓	ด้านทักษะทางปัญญา ข้อ ๑, ๓	การสอบอัตนัย การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปรายเสนอความคิดเห็นใน ชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐%
๔	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ ข้อ ๑, ๒	การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน รายงานกลุ่มและการส่ง รายงาน	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%
๕	ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อ ๓	การนำเสนอรายงานหน้าชั้น เรียน	๑๕	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก   มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, มหาจุฬาเตปิฎก. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๐๐   มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาฯ กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๙   มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระวินัยปิฎก. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๒.   ผศ.ดร.เจษฎา มุลยาพอ, เอกสารประกอบการสอนวิชาพระวินัยปิฎก, หนองคาย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตหนองคาย, ๒๕๕๕.
๓. เอกสารและข้อมูลสำคัญ   เสถียรพงษ์ วรรณปก. พระไตรปิฎกวิเคราะห์. พ.ศ. ๒๕๓๐. กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสงการพิมพ์
๔. เอกสารและข้อมูลแนะนำ   แสวง อุดมศรี วินัยปิฎก เล่ม ๑-๒ กรุงเทพมหานคร : ประยูรวงศ์การพิมพ์, ๒๕๔๖.   เว็บไซต์ ที่เกี่ยวกับหัวข้อในประมวลรายวิชา เช่น wikipedia คำอธิบายศัพท์

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑.กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา การอภิปรายกระบวนการจัดการเรียนการสอน / แบบสอบถาม
๒.กลยุทธ์การประเมินการสอน ผู้เรียนประเมินอาจารย์ผู้สอน / ประธานหลักสูตรประเมินอาจารย์ผู้สอน
๓.การปรับปรุงการสอน ปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอน / เทคนิคการสอน / การมอบหมายงาน
๔.การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา ทวนสอบจากผลการประเมิน
๕.การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง วิเคราะห์แผนการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์ผู้เรียน ปรับปรุงเนื้อหา / วิธีการจัดการเรียนการสอน

(นายทองคำ ดวงจันทร์)

อาจารย์ประจำวิชา

...../...../.....

(นายอภิวัฒน์ชัย พุทธจร)

อาจารย์ประจำหลักสูตร

...../...../.....

(พระครูปัญญาธรรมานุกิจ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

...../...../.....